

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Wilczycach

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek działa w oparciu o:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach jest jednostką organizacyjną gminy powołaną do realizacji pomocy społecznej w zakresie ustalonym ustawą o pomocy społecznej i innymi przepisami z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 3895 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Robert Paluch.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach został powołany Uchwałą Nr X/33/90 Gminnej Rady Narodowej w Wilczycach z dnia 28 lutego 1990 roku w sprawie powołania jednostki budżetowej – Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach, a utworzony na mocy Zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Gminy w Wilczycach z dnia 2 marca 1990 roku w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek posiada własny REGON 830269685 i NIP 864-11-10-749.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach jest Pani Krystyna Oszczudłowska.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut Ośrodka stanowiący załącznik do Uchwały Nr XIV/82/2012 Rady Gminy w Wilczycach z dnia 14 czerwca 2012 r. Zmiany do Statutu wprowadzono Uchwałą Nr XI/61/2015 Rady Gminy Wilczyce z dnia 19 listopada 2015 r. – w § 7 ust 1 dodano pkt –„, asystenci rodzin”.

Na dzień uchwalenia dokumentu publikatory aktów prawnych wymienionych w § 1 i § 4, w oparciu, o które pracuje Ośrodek były aktualne, ale w przypadku dokonywania zmian w Statucie należy je uaktualnić. Ponadto w § 4 pkt 3 wpisana jest ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.), która obowiązywała do 31 grudnia 2013 roku.

- 2) Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach wprowadzony Zarządzeniem Nr 8/2012 kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach z dnia 30 listopada 2012 roku.

- 3) Uchwałę Nr XX/121/2013 Rady Gminy Wilczyce z dnia 11 marca 2013 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłata jak również trybu ich pobierania.
- 4) Uchwałę Nr XXVI/162/2014 Rady Gminy Wilczyce z dnia 29 stycznia 2014 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.
- 5) Uchwałę Nr XXVI/160/2014 Rady Gminy Wilczyce z dnia 29 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014-2020.
- 6) Uchwałę Nr XXVI/161/2014 Rady Gminy Wilczyce z dnia 29 stycznia 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.
- 7) Uchwałę Nr XX/117/2008 Rady Gminy Wilczyce z dnia 18 listopada 2008 r. w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2015, zmienioną Uchwałą Nr X/57/2011 z dnia 29 listopada 2011 r.
- 8) Uchwałę Nr XX/122/2013 Rady Gminy Wilczyce z dnia 11 marca 2013 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2016, zmienioną Uchwałą Nr XXVII/170/2014 Rady Gminy Wilczyce z dnia 14 marca 2014 r.
- 9) Upoważnienie Wójta Gminy Wilczyce z dnia 18.05. 2004 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
- 10) Upoważnienie Wójta Gminy Wilczyce z dnia 18.05. 2004 r. dla starszego pracownika socjalnego Pani Mirosławy Gołąb do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
- 11) Zarządzenie Nr 3/2012 Wójta Gminy Wilczyce z dnia 25 stycznia 2012 r. w sprawie udzielania upoważnienia Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach do ustanawiania rodziny wspierającej, zawierania i rozwiązywania umów z rodziną wspierającą, w sprawie zasad zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy

rodzynie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

12) Zarządzenie Nr 12/2016 Wójta Gminy Wilczyce z dnia 22 lutego 2016 r. w sprawie udzielenia upoważnienia Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

13) Zarządzenie Nr 4/2015 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach z dnia 18 czerwca 2015 r. w sprawie ustalenia wysokości świadczenia pieniężnego lub rzeczowego na zakup żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (150 zł na osobę, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach spowodowanych niepełnosprawnością, długotrwałą chorobą, niezaradnością życiową – 200 zł na osobę).

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - koordynator kontroli - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 144/2016 z dnia 26 lutego 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską;
2. Barbara Nowak - Kierownik w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 145/2016 z dnia 26 lutego 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach pod pozycją nr 1/2016.*

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 1 - 3 marca 2016 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2015 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) oraz realizacji zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach mieści się w budynku Urzędu Gminy w Wilczycach, tel. 15 83 77 226. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje pięć pomieszczeń, usytuowanych na parterze, wyposażonych w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w Kasie Banku Spółdzielczego w Sandomierzu O/Wilczyce lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wilczycach w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 8 pracowników, w tym: kierownik, 3 pracowników socjalnych i 4 opiekunki domowe (Załącznik Nr 1 - Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników

socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze). Nadmienić należy, iż 3 opiekunki domowe zatrudnione są w ramach umowy – zlecenia.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $3\ 895/3 = 1\ 298$

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U z 2015 r. poz. 163 ze zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 1 298 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.).

Zasiłki stałe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w roku 2015 pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **22 osób**. Za 17 osób Ośrodek odprowadzał składkę zdrowotną. W roku 2016 do dnia kontroli zasiłek stały przyznano dla 16 osób.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr:

PS.III.5010.61.2015; PS.III.5010.29.2014; PS.III.5010.19.1.2015; PS.III.5010.14.1.2015; PS.III.5010.28.1.2014; PS.III.5010.18.1.2015; PS.III.5010.10.1.2014; PS.III.5010.81.2015; PS.III.5010.151.2015; PS.III.5010.20.2015; PS.III.5010.15.2015.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”. Nie w każdym przypadku potwierdzane były wysokości świadczeń rodzinnych lub fakt przyznania zasiłku pielęgnacyjnego.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W części decyzji widniało upoważnienie Kierownika OPS lub pracownika socjalnego do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W podstawie prawnej przywołany był także kodeks postępowania administracyjnego bez daty wydania ustawy oraz jej publikatora.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, iż decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, informowano o tym fakcie klienta w sentencji oraz w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W uzasadnieniu informowano klientów o objęciu na czas trwania wypłaty zasiłku stałego ubezpieczeniem zdrowotnym.

W październiku 2015 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wydano klientom zmieniające decyzje administracyjne, przed wydaniem których przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy klienti odbierali osobiście potwierdzając ten fakt datą i własnoręcznym podpisem.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka, w roku 2015 pomocą okresową objęto **63 osoby**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 52 osoby oraz długotrwała lub ciężka choroba. W roku 2016 do dnia kontroli świadczenie okresowe przyznano dla 41 rodzin. Wysokość wypłacanych zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano dokumentację wszystkich osób objętych pomocą na mocy decyzji: PS.III.5011.5.2016; PS.III.5011.4.2016; PS.III.5011.27.2016; PS.III.5011.3.1.2015; PS.III.5011.31.2016; PS.III.5011.21.4.2015; PS.III.5011.47.1.2015; PS.III.5011.2.3.2015; PS.III.5011.18.2016; PS.III.5011.35.2016.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdują się m.in.: aktualne dochody, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego.

W podstawie prawnej części wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie dla Kierownika OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej. Wpisywano także kodeks postępowania administracyjnego bez daty wydania akt i jego publikatora.

W postanowieniu decyzji nie podawano powodu przyznania pomocy okresowej, wynikało to dopiero z uzasadnienia decyzji. Pomoc przyznawana była od miesiąca złożenia wniosku.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych odnotowano, iż decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informowano klienta o tym fakcie oraz w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji uzyskanych od Kierownika OPS oraz ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za 2015 roku wynika, iż w badanym okresie pomocy w formie posiłku w ramach Programu udzielono ogółem dla **466 osób**, w tym dla 135 dzieci i uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W okresie tym zasiłków celowych w ramach Programu udzielono dla 149 osób z 71 rodzin. Ogólny koszt Programu wyniósł **95 805 zł**, z czego dotacja stanowiła 57 483 zł. W 2016 roku do dnia kontroli posiłkiem objęto 128 uczniów, w tym tylko 4 gorącym posiłkiem oraz 49 rodzin otrzymało pomoc celową lub rzeczową w postaci zakupu artykułów żywnościowych.

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Wilczyce

Lp	Typ placówki	Liczba dożywianych dzieci	Rodzaj posiłku	Cena za posiłek
1.	Zespół Szkół w Łukowie	13	drugie śniadanie	1,50 zł
2.	Zespół Szkół w Radoszkach	16	drugie śniadanie	1,50 zł
3.	Zespół Szkół w Wilczycach	70	drugie śniadanie	1,50 zł
4.	Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Darominie	25	drugie śniadanie	1,50 zł

Dodatkowo w 2015 roku Ośrodek sfinansował koszt posiłku 7 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem gminy Wilczyce. W roku bieżącym do dnia kontroli z gorącego posiłku korzysta tylko 4 dzieci.

Z powyższego zestawienia wynika, iż tylko 4 dzieci otrzymuje gorący posiłek. Pozostałe dzieci korzystają tylko z drugiego śniadania (zał. Nr 3- oświadczenie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w powyższej sprawie). Jest to niezgodne z ideą programu wieloletniego

„Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i należy dołożyć starań, aby zmienić formę dożywiania dzieci.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS.III.5023.60.2016; PS.III.5023.6.2016; PS.III.5023.35.2.2015; PS.III.5023.5.2015;
PS.III.5023.75.2016; PS.III.5023.9.1.2016; PS.III.5023.33.2016; PS.III.5023..72.2016;
PS.III.5023.70.2016.

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

PS.III.5023.7.2016; PS.III.5023.5.1.2015; PS.III.5023.27.2016; PS.III.105.2015;
PS.III.5023.33.1.2016; PS.III.5023.9.2016; PS.III.5023.22.2016; PS.III.5023.72.1.2016.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, oraz Uchwałę Nr XXVI/160/2014 Rady Gminy w Wilczycach w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup żywności lub żywności oraz Uchwałę Nr XXVI/162/2014 Rady Gminy w Wilczycach w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na dożywianie w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego. Wymienione akty prawne, poza kodeksem postępowania administracyjnego, przywołane zostały z aktualnym publikatorem. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywoływano także upoważnienie dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych.

W decyzji brak informacji, iż pomoc przyznano w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

W postanowieniu decyzji na posiłek wpisywano, kto jest odbiorcą i realizatorem, termin - od kiedy do kiedy przyznano pomoc bez określenia konkretnych dat realizowanej pomocy. W postanowieniu brak informacji o cenie za jeden posiłek.

Decyzjom wydanym w ramach Programu na posiłki i zasiłki celowe, których realizacja przypadała przed uprawomocnieniem się w podstawie prawnej wpisywano art. 130 § 4 kpa. Zdaniem zespołu kontrolnego decyzjom takim Ośrodek winien nadać rygor natychmiastowej wykonalności. W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe przyznawane w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” nie przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej. Zasiłki celowe przyznawano na kilka miesięcy, w postanowieniu wpisując ogólną kwotę zasiłku oraz wysokość świadczenia w poszczególnych miesiącach.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach w okresie objętym kontrolą realizował usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W Uchwale Nr XX/121/2013 Rady Gminy Wilczyce z dnia 11 marca 2013 roku określono szczegółowe zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015r. usługi wykonywane były u 10 osób. W roku 2015 usługi wykonywało siedem opiekunek, w tym jedna zatrudniona na 1/2 etatu przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach oraz sześć zatrudnionych w ramach umowy – zlecenia. W dniach kontroli zatrudniona była jedna opiekunka na 1/2 etatu oraz 3 w ramach umowy – zlecenia. Usługi wykonywane są u 5 osób.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem: osobom samotnym oraz w miarę możliwości osobom i rodzinom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić. Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją, zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego, że osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych wymaga pomocy innych osób, oświadczenia wnioskodawcy o wyrażeniu zgody na objęcie pomocą w formie

usług opiekuńczych. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponosiły odpłatność w zależności od posiadanego dochodu.

W decyzji administracyjnej wydawanej przez Kierownika OPS określono okres bez podania konkretnych dat, ilość godzin usług w danym dniu i ilość dni oraz wysokość odpłatności. W postanowieniu brak informacji o koszcie 1 godziny usług, kto jest realizatorem pomocy oraz zakresu usług. Zakres usług wpisywany był w wywiadzie środowiskowym.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

PS.III.5025.4.2016; PS.III.5025.2.2016; PS.III.5025.1.2016; PS.III.5025.5.2016;
PS.III.5025.3.2016.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie i decyzje administracyjne. W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, Uchwałę Rady Gminy w Wilczycach, kodeks postępowania administracyjnego bez daty wydania ustawy oraz publikatora, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Odnotowano także upoważnienie kierownika do wydawania decyzji. Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem się, w podstawie prawnej wpisywano art. 130 § 4 kpa. W ocenie kontrolujących należało nadać rygor natychmiastowej wykonalności wpisując art. 108 kpa w podstawie prawnej, poinformować o tym fakcie w sentencji oraz w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Wilczycach przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów

pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2015, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika (Zał. Nr 2 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) udzieliła **147 osobom** zasiłków celowych, w tym **20 osobom** specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zakup artykułów żywnościowych, odzieży, zakup przyborów szkolnych i na leczenie. Specjalne zasiłki celowe najczęściej przyznawano na zakup leków, pokrycie kosztów leczenia, zakup odzieży czy podręczników szkolnych.

W roku 2016 do dnia kontroli zasiłki celowe specjalne zasiłki celowe przyznano 24 osobom.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe – PS.III.5012.15.2016; PS.III.5012.82.2015; PS.III.5012.9.1..2015; PS.III.5012.20.1.2015; PS.III.5012.20.2015; PS.III.5012.5.3.2016; PS.III.5012.5.2.2016; PS.III.5012.5.2016; PS.III.5012.10.2016; PS.III.5012.47.2015.

Zasiłki celowe specjalne – PS.III.5012.22.2016; PS.III.5012.9.2015; PS.III.5012.63.2015; PS.III.5012.3.2016; PS.III.5012.24.2016; PS.III.5012.2.2016; PS.III.5012.19.2016; PS.III.5012.79.2015; PS.III.5012.77.2015.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne, poza kodeksem postępowania administracyjnego, przywołane zostały w decyzjach z aktualnymi publikatorami.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych na zasiłki celowe przywołany był art. 39, a w zasiłkach celowych specjalnych art. 41 ustawy o pomocy społecznej.

Decyzjom, których realizacja odbywała się przed terminem ich uprawomocnienia, w podstawie prawnej wpisywano art.130 § 4. Zdaniem zespołu kontrolującego decyzjom tym należało nadać rygor natychmiastowej wykonalności.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m. in. na: odwiedzaniu osób i rodzin, pomocy i wsparciu w przezwyciężaniu problemów życia rodzinnego podopiecznych, motywowaniu osób uzależnionych do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego, pomocy w uzyskaniu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności oraz świadczeń rentowych lub emerytalnych, pomocy w poszukiwaniu pracy czy pomocy osobom pokrzywdzonym przemocą.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje przede wszystkim z: Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, kuratorami, sądem.

W roku 2015 pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 68 rodzinami.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Wilczycach w 2015 roku pracownicy socjalni zawarli 6 kontraktów socjalnych.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej posiada upoważnienia Wójta Gminy do prowadzenia postępowań w sprawach zakresu wspierania rodziny oraz zawierania umów z rodzinami wspierającymi. Jednostka posiada opracowany gminny program wspierania rodziny. W kontrolowanej jednostce zatrudniony jest asystent rodziny, który pracuje z 11 rodzinami.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w OPS w Wilczycach stwierdzono, iż pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego przyznano celowo i zasadnie. W większości akt znajdują się wszelkie dokumenty konieczne do ustalenia sytuacji materialnej, zdrowotnej i rodzinnej wnioskodawców m. in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. W kilku przypadkach stwierdzono brak potwierdzenia wysokości świadczeń rodzinnych lub faktu przyznania zasiłku pielęgnacyjnego.

W toku kontroli ustalono, iż Kierownik kontrolowanej jednostki posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w Ośrodku zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy i na jednego pracownika socjalnego przypada 1298 mieszkańców.

Dokumenty organizacyjne Ośrodka Pomocy Społecznej tj. Statut i regulamin aktualny.

Warunki lokalowe Ośrodka dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych na zasiłki stałe i na zasiłki okresowe, zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe, na posiłki oraz na usługi opiekuńcze odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, natomiast kodeks postępowania administracyjnego widniał bez daty wydania i publikatora.

W postanowieniu decyzji na zasiłki okresowe nie podawano powodu przyznania pomocy okresowej, wynikało to dopiero z uzasadnienia decyzji.

W decyzjach wydanych w ramach programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 odnotowano brak informacji, iż pomoc przyznano w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu

wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

W postanowieniu decyzji na posiłek wpisywano, kto jest odbiorcą i realizatorem, termin - od kiedy do kiedy przyznano pomoc bez określenia konkretnych dat realizowanej pomocy. W decyzji nie informowano klienta o cenie za jeden posiłek.

Decyzjom wydanym w ramach Programu na posiłki i zasiłki celowe oraz decyzjom na zasiłki celowe, specjalne celowe i usługi opiekuńcze, którym realizacja przypadała przed uprawomocnieniem się w podstawie prawnej wpisywano art. 130 § 4 kpa. Zdaniem zespołu kontrolnego decyzjom takim Ośrodek winien nadać rygor natychmiastowej wykonalności. W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe przyznawane w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” nie przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych. W październiku 2015 r. w związku z wejściem w życie nowych kryteriów dochodowych wszystkie zasiłki celowe zostały

W październiku 2015 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wydano klientom zmieniające decyzje administracyjne, przed wydaniem których przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe.

W decyzjach administracyjnych na usługi opiekuńcze określono okres świadczenia usług bez podania konkretnych dat, ilość godzin usług w danym dniu i ilość dni oraz wysokość odpłatności. W postanowieniu brak informacji o koszcie 1 godziny usług, kto jest realizatorem pomocy oraz zakresu usług. Zakres usług wpisywany był w wywiadzie środowiskowym.

Negatywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Wilczyce dzieci otrzymują posiłek w formie drugiego śniadania, co jest niezgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Pozytywnym jest także, iż w GOPS zatrudniony jest asystent rodziny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS”.
3. Wyjaśnienie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej dot. braku gorących posiłków.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Nowak

21
Kielce, dnia - marzec 2016 r.

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Anna Gromska
DYREKTOR
Wydziału Polityki Społecznej

Ze strony kontrolowanej:

Ośrodek Pomocy Społecznej
w Wilczycach
37-612 Wilczyce 174; woj. świętokrzyski
tel./fax 15 837 72 26
NIP 8641110749*Regon 830269685

Data i podpis

Kierownik Ośrodka
Pomocy Społecznej w Wilczycach
29.03.2016